

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

תצא

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק כד
(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי
„מכון לוי יצחק“
כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים ושתיים לבריאה
מאה ועשרים שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח

תצא

א.

המילים מיותרות:

כבר פעמים רבות דובר על כך, שרש"י מתרץ בפירושו על התורה כל שאלה העשויה להתעורר בלימוד פשוטו של מקרא, ובמקום שרש"י אינו מוצא הסבר בדרך הפשט לפסוק או למילה מסוימת, הוא אומר „לא ידעתי“¹ וכדומה.

לפיכך, כאשר מגיעים לפסוק שמתעורר בו קושי, לכאורה, אך רש"י אינו מתרצו, הרי זאת הוכחה, שלפי הפשט אין זה קושי מלכתחילה, או שהקושי כבר מתורץ לפי פירוש רש"י קודם.

לפי זה נדרש הסבר בפרשתנו. נאמר בפסוק² „כי יהיה ריב בין אנשים ונגשו אל המשפט ושפטום והצדיק את הצדיק והרשיעו את הרשע. והיה אם בן הכות הרשע והפילו...“ ולכאורה, המילים „והצדיק את הצדיק והרשיעו את הרשע“ הן מיותרות³, כי דבר זה ברור מאליהו, וצריך היה להיות כתוב „כי יהיה ריב... ושפטום והיה אם בן הכות הרשע...“ מדוע, אפוא, אין רש"י מתרץ כאן את יתור הלשון?

על המילים „והרשיעו את הרשע“ ניתן היה להסביר, ולפחות בדוחק, שהן מהוות מעין הקדמה ל„והיה אם בן הכות הרשע“. כלומר, התורה אומרת: „כי יהיה ריב... והרשיעו את הרשע (הרי אם הוא רשע שמגיעות לו מלקות⁴ -) והיה אם בן הכות הרשע - (אז) והפילו...“.

אך הסבר זה דחוק ביותר, כי בכל אופן מיותר לומר „והרשיעו את הרשע“, כי מן המילים „והיה אם בן הכות הרשע“ מובן מאליהו שזהו מצב של „והרשיעו את הרשע“ ואדרבה: המילים „והרשיעו את הרשע“ עלולות להטעות, כדברי רש"י⁵, ש„יכול כל המתחייבין בדין לוקין...“.

ובנוסף לכך, עדיין אין מובן: לשם מה, לפי פשוטו של מקרא, כתובות המילים „והצדיקו...“?

ואין לומר לפי פשוטו של מקרא, שיש כאן עוד⁶ ציווי ומצות עשה לדון דין אמת⁷, כשם שיש מספר לאוין בענין „לא תטה משפט“⁸. כי מהניסוח המפורט בפסוק „כי יהיה ריב... ונגשו... ושפטום“ מובן, שאין התורה מתכוונת כאן לענין חדש.

ב. לא „לפתוח בזכות“ ולא „עדים זוממין“

ב„ספרי“⁹ יש דעה הלומדת מן המילים

(1) ע"ד פרש"י תולדות כה, ה. ובכ"מ (נסמנו בלקו"ש ח"ה ע' 1 בשוה"ג).

(2) כה, א"ב.

(3) ראה פרש"י בפרשתנו לפני זה כב, ה. - וצע"ק לעיל (כד, יט) „קצירך“ מאי קמ"ל.

בספרי עה"פ מפרשו „פרט לשקצרוהו גוים“. אבל רש"י לא הביא כי בפשטו ידעין זה מ„בשרך“ (אבל ראה סוטה מה, א בשדך „לרבות שכחת קמה“).

ובדוחק (?) י"ל דתרווייהו בעינן קציר שלך ושדה שלך). ובדלקמן (כד, כ"בא) כי תחבוט זיתך (וראה ספרי שם) כי תבצור כרמך - אין הדין כן (אף שהוא היפך הסברא), או דילפינן מכאן - ואכ"מ

- ורש"י אינו כותב כהג"ל בפירושו, כי ה"ז פשטות הלשון.

(4) ראה פרש"י כאן ד"ה והרשיעו.

(5) שבהערה הקודמת.

(6) נוסף על הציווי (מ"ע) - דברים א, טו. ר"פ שופטים.

(7) כפירוש הרלב"ג עה"פ.

(8) משפטים כג, ו (וראה שם, ב ובפרש"י שם בפ"י

„כפשוטו“ שם, ג, ובפרש"י). שופטים טז, יט. פרשתנו כד,

יז (וראה רש"י שם). וראה דברים א, יז.

(9) פרשתנו עה"פ.

מופרך לומר שפירוש זה כה פשוט עד כדי כך שרש"י אינו צריך כלל לאומרו במפורש!

ג. „סופם להיות נגשים אל המשפט“

ויש לומר, שרש"י אינו צריך להשיב לשאלה זו – לשם מה נאמר „והצדיק את הצדיק והרשיעו את הרשע“ – משום שהתשובה מובנת מפירוש רש"י בתחילת הפסוק „כי יהיה ריב“ – „סופם להיות נגשים אל המשפט, אמור מעתה אין שלום יוצא מתוך מריבה, מי גרם ללוט לפרוש מן הצדיק, הוי אומר: זו מריבה“.

מתעוררת על כך השאלה, כפי ששואלים המפרשים¹³: מה רע בכך ש„סופם להיות נגשים אל המשפט“? להיפך: על ידי שהם „נגשים אל המשפט“ ישרור ביניהם שלום¹⁴, כנאמר¹⁵, „ושפטו את העם... וגם כל העם הזה על מקומו יבוא בשלום“¹⁶.

13 גר"א. ועד"ז במשכיל לדוד (וספרי דבי רב לספרי) וראה הערה 16 ובשה"ג שם.

14 משכיל לדוד (וספרי דבי רב).

15 יתרו יח, כבי"ג. – כן הובא במשכיל לדוד (וספרי דבי רב), אבל בפרש"י יתרו שם ד, „כל העם“ קאי על „ארוץ כו' הנלוים עתה עמך“. אלא שמ"מ זה שמשפט מביא שלום הו"ע המובן בסברא ובפשטות.

16 ראה גם גר"א כאן: לא יוכלו להתפשר יחד מעצמם כ"א ע"ז דין .. הריב .. לא תוכל להשקיט אותו כי אם ע"ז משפט* – היינו דע"ז משפט יתפשו וישלימו.

במשכיל לדוד (וספרי דבי רב) תל' ד, „ר"ל סופם להיות נגשים אל המשפט שיתבע זה ויביא עדים שהכרו ויחוייב הלא מלקות כו' (וראה גם רמב"ן כאן, ויתכן כו') סופם לבא

„והצדיקו את הצדיק“ – „צדקהו כדי שלא ילקה“. וכפי שמסבירים שם המפרשים¹⁰ שיש לפתוח בזכות – ראשית כל יש לחפש זכות כל-שהיא לנידון „כדי שלא ילקה“, ורק לאחר מכן יש לדנונו על רשעתו, כשם שקובעת ההלכה לגבי דיני נפשות ש„פותחין בזכות“¹¹.

אך אין לומר שרש"י סובר כדעה זו, שאם כך, צריך היה רש"י לומר זאת במפורש, כי פירוש זה אין „בן החמש למקרא“ יכול להבין בעצמו, קל וחומר מכך שהספרי מפרש זאת.

ובמיוחד כאשר פירוש זה אינו מתאים כל כך בפשטות ללשון הפסוק: שני הענינים בפסוק – „והצדיקו את הצדיק והרשיעו את הרשע“ – מדברים, בפשטות, אודות אנשים שונים – אודות שני אנשים הנידונים, אשר אחד מהם הוא צדיק והאחר – רשע. ואילו לפי הפירוש שלעיל מדובר בפסוק כולו על אותו האדם: בתחילה יש לחפש דברימה לזכותו – והצדיקו את הצדיק, ואם אי אפשר לזכותו, רק אז – והרשיעו את הרשע.

ועל-אחת-כמה-זכמה אי אפשר לומר שרש"י סובר בפשוטו של מקרא כדרשה המובאת בגמרא¹², שמדובר בפסוק על מקרה שבו „עדים זוממין“, „הרשיעו את הצדיק“, ולאחר מכן „אתו (=באו) עדים אחריני (=אחרים) והצדיקו את הצדיק דמעיקרא (=את הצדיק מלכתחילה) ושויגהו להני רשעים (=ועל ידי כך הפכו את העדים הזוממין לרשעים), ואז קובעת התורה שהללו חייבים במלקות – „והיה אם) בן הכות רשע“. ובודאי

10 ספרי דבי רב ופי' הני' בתולדות אדם לספרי.

11 סנהדרין רפ"ד (לב, א – במשנה. שם, ב ואיל"ך). פרש"י נשא ה, יט. וראה מסעי (לה, כד"כה) ושפטו העדה גו' והצילו העדה גו'.

12 מכות ב, ב. וש"ז (וכפרש"י מכות שם שבא לתרך ל"ל והצדיקו כו') – הובא גם ברמב"ן כאן.

* בגר"א שם מברא, שוהי כונת רש"י להדגיש גדול חסרון הריב, ד, „סוף שיהי' גדול“ שרק ע"ז משפט אפשר להשקיטו. אבל מלשון רש"י, „סופם להיות נגשים אל המשפט“ משמע ש,נגשים אל המשפט“ גופא הו"ע של חסרון (ועוד גרוע מהריב) (וכהלשון „סופם..“ בכ"מ (בענין של חסרון). ולדוגמא בפרש"י פרשתנו: כא. יא. כד. יב. כה. יא). נוסף שלפ"ז הראוי מלוט אינה דוגמא מתאימה לנדוד"ש, נגשים אל המשפט" (ומתבטל הריב).

לפי זה מתאים היה לומר כאן „כי יהיה דבר“, כפי שרואים, שאונקלוס²⁶ אינו מתרגם את המילה „ריב“ שבפסוקנו²⁷ למילה „מצותא“, כרוב המקומות²⁸, אלא – „דין“²⁹, ואם כך, מדוע משתמשת כאן התורה דוקא במילה „ריב“, ולא במילה „דבר“?

על כך מפרש רש"י: „כי יהיה ריב – סופם להיות נגשים אל המשפט, אמור מעתה אין שלום יוצא מתוך מריבה“ – מדובר כאן על סכסוך באופן של ריב, ומסכסוך כזה „אין שלום יוצא“, אפילו לא באמצעות „משפט“³⁰:

באופן כללי, כאשר יש סכסוך שאיננו בגדר של מריבה, בין שני אנשים, ניתן לישר את ההדורים ביניהם ולהביא לשלום – או שהם מסתדרים ביניהם בעצמם, או שביט הדין מוצא פשרה. ואף כאשר בית הדין מחליט שאחד הצדדים צודק לחלוטין, גם אז יביא פסק דין כזה לשלום, כי אין ביניהם „ריב“, והם מעוניינים להגיע לאמת.

אך כאשר יש ריב, כשהסכסוך מתפתח למריבה, אז אי אפשר להגיע לידי שלום. הם

והתמיהה אף גדולה יותר: המקור של פירוש רש"י זה הוא ב„ספרי“⁹, אך שם נאמר: „אין שלום יוצא מתוך מריבה.. מי גרם לזה ללקות הוי אומר זו מריבה“. כלומר, המריבה היא הגורמת לכך שאחד מהם ילקה. ואילו רש"י משנה מלשון הספרי, ובמקום „גרם לזה ללקות“ הוא אומר „סופם להיות נגשים אל המשפט“!

ההסבר לכך הוא:

רש"י מתכוון בפירושו גם¹⁷ לתרץ מדוע מופיע בפסוק הביטוי „ריב“. אנו מוצאים במספר מקומות סכסוך בין שני אנשים, המובא לפני שופט, מכונה בתורה במילה „דבר“¹⁸, כגון: „כִּי יִהְיֶה לְכֶם דָּבָר בֵּין אֲלֵי וּשְׁפִטִי בֵּין אִישׁ וּבֵין רֵעוֹהוּ“, מי²⁰ בעל דברים יגש אליהם“. ואילו הביטוי „ריב“ מופיע בדרך כלל²¹ בקשר למריבה שבעליה אינם למשפט, כגון: „ויהי²² ריב בין רועי מקנה אברם...“, „ורייבו²³ רועי גרר...“, וכי²⁴ יריבון אנשים והכה איש...“²⁵.

לידי קטטה ולחבל וב"ז (ע"ד פרש"י לקמן בה, יא). אבל צ"ע, שהרי לא נרמז זה כלל בלשון רש"י, נגשים אל המשפט“, ובפרט שמשנה מלשון הספרי „מי גרם לזה ללקות“ (כדלקמן בפנים) וגם מפירושו לקמן שם. וראה לקמן הערה 30.

17) נוסף על השאלה, כי יהי ריב ל"ל, לכתוב כי יגשו אנשים למשפט“ (גו"א, ועד"ז ברא"ם. באר מים חיים (לאחי המהר"ל). ועוד).

18) בהבא לקמן – ע"ד החילוק בין „דבר“ ל„ריב“ – ראה בארוכה מלבי"ם כאן.

19) יתרו יח, טז. וראה שם, יט (וברש"י שם). שם, כב.

20) משפטים כד, יד (וראה רש"י שם).

21) כי במקומות אחדים – גם לפני פרשתנו – נאמר כן גם בנוגע לבעלי דינים: משפטים כג, ב"ג. שם, ו. וכן בפ' שופטים יז, ה. יט, יז. כא, ה.

22) לך יג, ז. – ובוה קאי רש"י בפרשתנו כאן.

23) תולדות כו, כ.

24) משפטים כא, יח.

25) ראה גם לך שם, ח. תולדות שם, כא"כ. ויצא לא,

לו. בשלח יז, ב. שם, ז. ועוד.

26) משא"כ בתיב"כ כאן שמתרגם „תיגרא“.

27) וכן במקומות שבהערה 21 (אלא שבשופטים (יז, ח) מתרגם ריבות – פלוגת* דינא).

28) ראה ת"א במקומות שבהערות 22-25.

29) כתרומת תיבת „דבר“ ביתרו יח, טז. משפטים כד, יד.

30) ולכן משנה רש"י מלשון הספרי „גרם לזה ללקות“ – כי כאן הכוונה להחלוקת ולא מה שאחד ילקה [משא"כ בפרש"י לקמן בה, יא שכוונתו כבספרי שם. ועפ"ז מתורץ בפשוטות תרתי ל"ל – כי הם ב' ענינים שונים, וא"צ לדחוק כתי' המשכיל לדוד לקמן שם].

(* בכמה דפוסים, „פגלתא“. וכן הבא בפ' נתינה לגר ביאר על תרגום אונקלוס (מהר"נ אדלר). וכן הוא בחומש נתינה לגר. אבל בספר כתר תורה הג' תאג' (ירושלים תרנ"ה). ועוד הוא „פלוגת“ כבפנים.

ה. יש לשפוט גם ב"ריב"

ויש להוסיף עוד, שהפסוק מבהיר כאן ענין נוסף:

ניתן לחשוב שכיון שיש כאן "ריב" ומחלוקת, כאשר אחד מהם, או שניהם, הם בעלי מחלוקת (רשעים³⁴) – אין לשפוט ביניהם בדין ודברים, אלא להענישם על המחלוקת, ואחר כך יראו: ביטול המחלוקת עשוי להביא לשלום, הודאה על האמת וכדומה. על כך אומרת התורה: "כי יהיה ריב... ושפטום": אין לפעול בהתאם ל"ריבם", אלא חלה חובה על בית הדין לשפוטם, להתעמק בסכסוך שביניהם, לברר את פרטי הדברים ולקבוע פסק דין.

גם לאחר מכן, יש מקום לחשוב, שכיון שיש ביניהם ריב, הרי זה בלתי אפשרי שאחד מהם יהיה צדיק לגמרי, כי בהכנסם למחלוקת בודאי שניהם מפריזים בטענותיהם וכו'³⁵. ולכן עלולים להגיע למסקנה, שכאשר השופט מצדיק (לגמרי – כפשוטו של מקרא) אחד מהם, זהו פסק דין מוטעה.

לכן ממשיכה התורה ואומרת: "והצדיקו את הצדיק והרשיעו את הרשע": אמנם ייתכן שבענין ה"ריב" שניהם אשמים, אך לגבי עצם הדין, "והצדיקו את הצדיק והרשיעו את הרשע": בכך צודקים השופטים שייתכן שאחד מן הצדדים צודק לגמרי, ואילו השני – אשם לגמרי.

ויש לומר (בדומה לנאמר בגמרא) שבכך מדגיש הפסוק ענין נוסף – "והצדיקו את הצדיק, דמעיקרא"³⁶: כאשר בית דין צדק מצדיק את אחד מן הנשפטים לגמרי, יווכחו

יטייבצו למשפט, ובית הדין יקבע פסק דין חד משמעי – מי צודק ומי אינו צודק, אך גם לאחר פסק הדין, "אין שלום יוצא"³¹.

ולכך מביא רש"י הוכחה ודוגמא מלוט – "מי גרם ללוט לפרוש מן הצדיק, הוי אומר זו מריבה":

והרי, לכאורה, הריב שם לא היה בין לוט לבין אברהם הצדיק, אלא רק בין רועי אברהם לבין רועי לוט. אברהם ולוט כשלעצמם היו "אנשים אחים"³², אך כיון שהתפתח שם "ריב", הם לא יכלו להשאר במקום אחד בשלום, ולוט צריך היה לפרוש מן הצדיק".

ד. תכלית המשפט הזה – הצדקת הצדיק והרשעת הרשע

לפי זה מתורצת מאליה גם השאלה מדוע נאמר בפסוק, "והצדיקו את הצדיק והרשיעו את הרשע", כי לפי פירושו רש"י, משמעות הפסוק³³ היא זו, ש"כי יהיה ריב", אז "אין שלום יוצא" – אפילו באמצעות משפט לא ישרור שלום ביניהם, כי כאן נערך המשפט באופן של "והצדיקו את הצדיק והרשיעו את הרשע":

אין מדובר כאן על מתדיינים המחפשים את האמת, ולכן אין זה משפט אשר משכין ביניהם שלום, אלא – אחד מהם הוא צדיק, והאחר הוא רשע, ומטרת המשפט היא רק לגלות ולהצדיק את הצדיק ולהרשיע את הרשע.

(31) להעיר גם מפ"י תולדות אדם לספרי כאן.

(32) לך שם, ח. וראה רש"י שם.

(33) ע"פ המבואר בפנים מתורצת ג"כ קושיית הרמב"ן

כאן – מה ענין המלכות בריב בין שני אנשים – כי ע"ד הפשט פסוק זה הו"ע לעצמו, ואינו הקדמה לפסוק שלאח"י, וה"ל אם בן הכות הרשע גו" (ומה שפרש"י בדה"ה והרשיעו, יכול כל המתחייבין בדין לוקין כו" – הוא לימוד נוסף מצד סמיכות הפסוקים. ואכ"מ).

(34) להעיר מאבות פ"א מ"ח: בעלי הדין כו' כרשעים.

(35) ע"ד שמות (ב, יג): שני גו' נצים ויאמר לרשע למה תכה רעך ופרש"י רשע כמותך – דעפ"ז (בפנים) מוכן בפשט"ו – מנ"ל דהוא רשע.

(36) ל' הגמרא – מכות שם.

באשמת הרשע, והמשיך להיות שלו³⁸, ואילו הצדיק הוא אכן צדיק – „והצדיקו את הצדיק דמעיקרא“.

לדעת שגם בענין ה„ריב“ והמחלוקת הוא גם צדיק וכלל איננו אשם בכך³⁷. ה„ריב“ נוצר

(משיחת ש"פ תצא תשנ"א)

(38) להעיר מאבות (פ"ה, מ"ז): מחלוקת קורח וכל עדתו.

(37) עיין פרש"י יתרו יח, כא ד"ה שונאי בצע. ואכ"מ.

לזכות

כ"ק אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וּרְבִינוּ

מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ

ויהי'ר שע"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל 'ביאת דוד מלכא משיחא'

יחי אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וּרְבִינוּ מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ

לְעוֹלָם וָעֶד

הוספה

בשורת הגאולה

לח.

והדגשה מיוחדת בכהנ"ל ב(חודש אלול ד) שנת ה'תנשא"א – "תנשא" בלשון ציווי – הן בנוגע להתגלות וביאת המשיח ש"נשא גו' מאד"¹, והן בנוגע להנישואין דכנס"י והקב"ה שבימות המשיח, ובלשון הילקוט שמעוני²: "שנה שמלך המשיח נגלה בו . . . עומד על גג בית המקדש . . . ואומר ענוים הגיע זמן גאולתכם".

* * *

תלמידי הישיבה נקראים "תמימים" ע"ש שלומדים "תורת ה' תורה הנגלית ותורת החסידות תמימה"³, ולא עוד אלא שהלימוד דפנימיות התורה הוא בהבנה והשגה . . . מעין ודוגמת והכנה להמעמד ומצב דימות המשיח ש"יהיו ישראל חכמים גדולים ויודעים דברים הסתומים וישיגו דעת בוראם כו"⁴.

וגם (ולכן) נקראים "חייילי בית דוד" שמנצחים את המעמד ומצב ד"חרפו עקבות משיחך", ופועלים התגלות וביאת משיח בן דוד באופן ד"ברוך ה' לעולם אמן ואמן"⁵, כלשון הכתוב בסיום וחותרם מזמור פ"ט בתהלים.

ולהעיר שתקופה זו (שמתוארת בסיום מזמור זה) נסתיימה כבר לאחרי מעשינו ועבודתינו במשך ארבעים שנה מהסתלקותו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שניתוסף בהפצת המעיינות חוצה באופן

(1) ישעי' נב, יג.

(2) ישעי' רמז תצט.

(3) שיחת שמח"ת תרנ"ט – "התמים" ח"א ע' כה.

(4) רמב"ם בסיום וחותרם ספרו "משנה תורה".

(5) כדברי כ"ק אדנ"ע בשיחתו הידועה בשמח"ת תרס"א (נדפסה בלקו"ד ח"ד תשפז, ב ואילך. ועוד).

הוספה / בשורת הגאולה

ש"נתן⁶ ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע", ועתה עומדים בתקופה השייכת למזמור צדי"ק, שסיומו וחותרו בפסוק, "ויהי נועם ה' אליקינו עלינו גו' ומעשה ידינו כוננהו", ש"תשרה שכונה במעשה ידיכם"⁷, שזהו תשלום השכר על כללות מעשינו ועבודתינו.

* * *

מההוראות מהאמור לעיל בנוגע למעשה בפועל – "המעשה הוא העיקר"⁸:

לפרסם בכל מקום ומקום שעומדים בסיום וחותרם דמעשינו ועבודתינו ("כי תצא למלחמה על אויבך"), ובהתחלת התקופה דתשלום השכר, "מתן שכרן של צדיקים" ("כי תבוא אל הארץ גו' וירשתה וישבת בה"), ובהתאם לכך צריכה להיות העבודה גם בעינים השייכים לימות המשיח, החל מלימוד התורה בעניני משיח וגאולה וביהמ"ק, ועוד ועיקר – מתוך מנוחה והתיישבות, שמחה וטוב לבב, כולל גם ע"י עריכת התועדויות של שמחה, ובמיוחד בשייכות לשמחת נישואין ושבעת ימי המשתה (כולל גם חיזוק "מנהג ישראל" לערוך סעודת עניים), מעין ודוגמא והכנה לקיום היעוד "אז (לעתיד לבוא) ימלא שחוק פיננו"⁹, אשר בדורנו זה, שנשיא הדור, כ"ק מו"ח אדמו"ר, ששמו השני "יצחק", ע"ש הצחוק והשמחה, הוא נשיא השמיני ("אז" בגימטריא שמונה) להבעש"ט, נעשה הענין ד"ימלא שחוק פיננו" (לא בלשון עתיד, "אז", אלא) בלשון הווה.

(משיחות ש"פ תצא, י"ד אלול תנש"א)

6) תבוא כט, ג.

7) פרש"י עה"פ.

8) אבות פ"א מ"ז – שלומדים בשבת זו.

9) תהלים קכו, ב. וראה ברכות לא, א.